

საქართველოს ადვოკატთა ასოციაციის ეთიკის კომისიის 2021 წლის №002/21¹
 რეკომენდაციის მოკლე მიმოხილვა

მარიამ გაბროშვილი (სტუდენტი)

შეკითხვა

საქალაქო სასამართლომ დააკმაყოფილა დედის სარჩელი, რომელიც მამის მიმართ არასრულწლოვანი, 12 წლის შვილის საცხოვრებელი ადგილის განსაზღვრის და მამის, როგორც მშობლის, წარმომადგენლობითი უფლების შეზღუდვას შეეხებოდა, კერძოდ, სარჩელის მიზანი იყო დედის და ბავშვის მოგზაურობის და გარკვეული პერიოდის განმავლობაში საზღვარგარეთ ცხოვრების უფლების მინიჭება, რაზეც მამა თანხმობას არ აცხადებდა. გადაწყვეტილება დაუყოვნებლივ აღსასრულებლად მიექცა და ბავშვი დედასთან ერთად გაემგზავრა საზღვარგარეთ. გადაწყვეტილება გასაჩივრდა აპელაციის წესით, სადაც სასამართლომ ბავშვი, როგორც დაინტერესებული პირი, ჩააბა მესამე პირად და დასვა საკითხი იმის შესახებ, რომ საქმეში როგორც ბავშვის ინტერესების დამცველად უნდა ჩაებას ადვოკატი. მოცემულ შემთხვევაში, დედის ადვოკატს აქვს თუ არა უფლება განახორციელოს ბავშვის ადვოკატირება იმის გათვალისწინებით, რომ მეურვეობის ორგანოს არ გამოუხატავს საწინააღმდეგო პოზიცია, ბავშვი ინფორმირებულია იმის შესახებ, რომ მას უნდა ჰყავდეს ადვოკატი და მისი სურვილია, რომ დედის ადვოკატმა განახორციელოს მისი უფლებების და ინტერესების დაცვა.

სამართლებრივი შეფასება

ეთიკის კომისიამ განმარტა რომ არ იყო საკმარისი საფუძველი იმისათვის, რომ მოცემული შემთხვევა შეფასებულიყო, როგორც ინტერესთა კონფლიქტის წარმოქმნა ან მის საფრთხედ. კომისიის განმარტებით, დედისა და შვილის ინტერესები ერთმანეთს არ უპირისპირდებოდა და ბავშვი გამოხატავდა ნებას, რომ მისი ინტერესებიც დედის ადვოკატს დაიცვა. ადვოკატის ქმედებების აღმწერი ჰიპოთეტური ფაქტები განსახილველი იყო ინტერესთა კონფლიქტის ან მისი წარმოქმნის საფრთხის თაობაზე არსებული მარეგულირებელი ნორმების გათვალისწინებით: ადვოკატი ვალდებულია არ განახორციელოს ისეთი ქმედება და არ დაამყაროს ისეთი ურთიერთობა, რომელიც საფრთხეს შეუქმნის კლიენტის ინტერესებს, ადვოკატის პროფესიულ საქმიანობას ან დამოუკიდებლობას (ადვოკატთა შესახებ საქართველოს კანონი, მუხლი 8.1). ადვოკატს უფლება არა აქვს პროფესიული რჩევა მისცეს ან წარმოადგინოს ორი ან მეტი კლიენტი ერთი და იგივე ან ერთმანეთთან დაკავშირებულ საქმეზე, თუკი აღნიშნული კლიენტების ინტერესებს შორის არსებობს ინტერესთა კონფლიქტი ან მისი წარმოქმნის მნიშვნელოვანი საფრთხე. (ადვოკატთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი, მუხლი 6.1). ასევე, „ბავშვს უფლება აქვს, ადმინისტრაციულ წარმოებაში ან სასამართლო პროცესში მონაწილეობა მიიღოს უშუალოდ ან/და თავისი წარმომადგენლის მეშვეობით, რომელიც შეიძლება იყოს ბავშვის კანონიერი წარმომადგენელი ან მის მიერ არჩეული სხვა საპროცესო წარმომადგენელი“ (ბავშვის უფლებათა კოდექსი, მუხლი 80.1). ინტერესთა კონფლიქტი შესაძლებელია არსებობდეს, როგორც არსებულ კლიენტებს შორის, კლიენტსა და ყოფილ კლიენტს შორის, არსებულ კლიენტსა და მესამე პირს შორის, რომელიც დაკავშირებულია ადვოკატთან. ერთდროულად ინტერესთა კონფლიქტის მქონე კლიენტთა ინტერესების წარმოდგენა არღვევს პროფესიული საქმიანობის დამოუკიდებლად განხორციელების ვალდებულებას, ამასთან, საფრთხე ექმნება ადვოკატ-კლიენტის პრივილეგიით დაცულ კონფიდენციალურ ინფორმაციას, რომელიც შესაძლოა ერთი კლიენტის საზიანოდ და მეორე კლიენტის ინტერესების სასარგებლოდ იქნას გამოყენებული. ასევე, არასრულწლოვანთან მიმართებით, ადვოკატთა ეთიკის კომისიამ აღნიშნა, რომ განსაკუთრებით მგრძობიარე საკითხს წარმოადგენს სასამართლოში საქმისწარმოების დროს,

¹ <https://gba.ge/pdf/60c701fc9d7e2.pdf/werilobiti%20rekomendacia%2000221%20.pdf>

საოჯახო დავისას, დაცული იყოს პროცესის მონაწილე პირების მიერ ბავშვის საუკეთესო ინტერესი, მით უფრო, თუ საქმიდან გამომდინარე არსებობს ბავშვის წარმომადგენლობის საჭიროება ადვოკატის მიერ. საქმისწარმოებისას ადვოკატმა უნდა გაითვალისწინოს ის რეგულაციები, რაც არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების პროცესში მონაწილეობას ეხება და განსაკუთრებული სიფრთხილით იმოქმედოს და შეაფასოს ყოველი კონკრეტული შემთხვევა, მათ შორის ინტერესთა კონფლიქტის შესაძლო არსებობის ჭრილში, რათა დაცული იყოს ბავშვის საუკეთესო ინტერესები. ადვოკატმა ინტერესთა კონფლიქტის შემთხვევის შეფასებისას უნდა გაითვალისწინოს, საოჯახო დავისას, რა იქნება არასრულწლოვნის საუკეთესო ინტერესების დაცვისთვის უკეთესი. რადგან მოცემულ შემთხვევაში ადვოკატირება დაწყებული იყო ბავშვის გამოხატული ნების საფუძველზე ეთიკის კომისიის განმარტებით, იგი შემდგომშიც უნდა გაგრძელებულიყო განსაკუთრებული გულისხმიერებით, ამავედროულად დავა მიმდინარეობდა მშობლებს შორის და ადვოკატის ვალდებულება იყო ასეთ შემთხვევებში, შეაფასებინა ინტერესთა კონფლიქტის ან მისი საფრთხის წარმოქმნის პოტენციური რისკი. სწორედ ამიტომ, არ იყო საკმარისი საფუძველი იმისათვის, რომ მოცემული შემთხვევა შეფასებულიყო, როგორც ინტერესთა კონფლიქტის წარმოქმნა ან მის საფრთხედ, რადგან დედისა და შვილის ინტერესები ერთმანეთს არ უპირისპირდებოდა და ბავშვი გამოხატავდა ნებას, რომ მისი ინტერესებიც დედის ადვოკატს დაიცვა.

დასკვნა

გამომდინარე იქიდან, რომ ამ ადვოკატის წარმომადგენლობა საქმეში ბავშვის მიერ გამოხატულ ნებას ეფუძნებოდა, მას შეეძლო დედისა და ბავშვის საერთო ინტერესი წარმოედგინა. თუმცა, ეთიკის კომისიამ აქვე აღნიშნა, რომ ადვოკატის ეთიკური ვალდებულებას წარმოადგენს შეწყვიტოს ორივე კლიენტის წარმომადგენლობა ინტერესთა დაპირისპირების წარმოქმნის შემთხვევაში.